

Täysistunto

Tiistai 21.5.2024 klo 13.59—17.10

16. Puoluerahoituksen valvonta 2023 – Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus

Kertomus K 5/2024 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2024 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 7/2024 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Ojala-Niemelä, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.06 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin en malta olla sanomatta, että tämä on historiallinen hetki — onneksi lehterillä on kuitenkin yleisöä, että ei tarvitse tyhjälle salille puhua.

Arvoisa puhemies! Valtiontalouden tarkastusviraston lakisääteisenä tehtävänä on valvoa puoluerahoitusta. Tarkastusviraston valvottavia ovat puoluelain perusteella kaikki puolueet, niiden lähiyhteisöt sekä valtioneuvoston puoluetukipäätöksessä mainitut puolueyhdistykset. Vuonna 23 valvottavia oli yhteensä 158.

Tarkastusvirasto valvoo puoluelain tarkoittamaa tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä niihin liittyvien asiakirjojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista valvottavien yhteisöjen toiminnassa. Tarkastusvirasto toimii myös puoluelain tarkoittaman valtionavustuksen valvojana. Eduskunnassa edustetuina oleville puolueille maksettavan valtionavustuksen eli puoluetuen valvonnassa tarkastusvirasto tarkastaa, onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja. Vuoden 23 eduskuntavaalien jälkeen yhdeksällä eduskunnassa edustettuna olleella puolueella on ollut oikeus valtionavustukseen.

Vuonna 23 ilmoitettiin tukisuorituksia tarkastusviraston ylläpitämässä verkkopalvelussa yhteensä noin seitsemän miljoonaa euroa. Vuoden 23 tarkastusten aikana ilmoitusrekisteriin lisättiin ajantasaisia ilmoituksia takautuvasti noin 550 000 euron edestä. Tarkastusviraston mukaan puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ovat täydennysten jälkeen olennaisilta osin oikein ja antavat tarkastettujen yhteisöjen saamasta tuesta olennaisilta osin oikeat tiedot. Kuitenkin puutteitakin tuli valvonnassa esiin ja niitä myös korjattiin runsaasti valvonnan aikana. Valiokunta pitää huolestuttavana saamaansa tietoa siitä, että ilmoitusrekisteristä puuttui kolmen valvottavan asiakirjoja ja yksi valvottava ei toimitanut mitään aineistoja ja asiakirjoja tarkastusvirastolle eikä sitä tavoitettu myöskään tarkastukseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2024 vp

Eduskuntapuolueille maksettava valtionavustus eli puoluetuki on valtion talousarvion sekä valtionapupäätöksen mukaan tarkoitettu puolueen poliittisen toiminnan sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Puoluetuen valvonnassa ilmeni useilla valvottavilla puutteita ja epäjohtonmukaisuuksia valtionavustuksen käytön seurannassa ja dokumentoinnissa. Valiokunta painottaa, että valvottavien tulee järjestää valtionavustusten seuranta myös myöntövuoden jälkeen siten, että ne pystyvät aukottomasti osoittamaan, miten valtionavustus on käytetty.

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus: ”Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 5/24 vp johdosta.” Ja valiokunnan kannanottoehdotus: ”Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.” — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 5/2024 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.